

Човѣкъ си отговаря.

Никой не е знаелъ, какво става тамъ, задъ праговетѣ на Нилъ. Всички сж посрѣщали съ радостъ прииждането на рѣката и плодородната тиня, презъ най-сушавитѣ месеци, но никой не е можелъ да разбере и да си обясни, откъде, какъ и защо става това.

Ала, колкото по-малки сж знанията, толкова по-голѣма е вѣрата. И когато всичко е неразбрано и неизвестно, тогава отговорътъ е само единъ:

Нилъ е божество.

Единъ египетски химнъ, останалъ отъ времето на древнитѣ египтяни ни дава отговоръ на въпроса: какво е била рѣката Нилъ? Ето нѣколко реда отъ този стихъ:

„Слава на тебе, Нилъ. Слава на тебе, който си се появилъ на земята и въ свѣта, за да даришъ животъ на Египетъ. Тайнствений Богъ, ти замѣнявашъ тъмата съ свѣтълъ день, навредъ, дето ти се иска; ти напоявашъ градинитѣ и полята, създадени отъ природата, за да даватъ животъ на всички твари, ги напоявашъ земята ни навредъ...

Създателъ си на рѣжъта, ти произвеждашъ ечмика и отъ вѣчни времена ни давашъ сществувание... Щомъ твоитѣ води придойдатъ, земята ни се изпълня съ радостъ и ликуване, всѣко сщество получава храна, всѣки зжбъ я сдѣвква. Ти ни доставяшъ най-добри продукти и ни доставяшъ всички най-потрѣбни нѣща... За тебе трѣбва да отредимъ мѣсто въ светилището. Никой не знае ония мѣста, отдето ти идешъ... Нѣмашъ свое жилище, въ което да се спрешъ, никой не е проникналъ още въ твоето сърдце...“

И човѣкъ си отговаря: Нилъ — това е тайнственъ Богъ.

Всичката му сила се вижда. Всѣки, който има очи, вижда „чудото“ — какъ Нилъ превръща горещата, пѣсьчлива и неплодна пустиня въ плодородни полета и градини. И това „чудо“ става, защото Нилъ се явява на земята, за дари животъ на Египетъ.

А това, наистина, е едно голѣмо „чудо“, гѣй като безъ Нилъ Египетъ би билъ страшна пустиня.

Той е билъ за древнитѣ египтяни и една голѣма „тайна“, защото „никой не знае мѣстото, отдето той иде и никой не е прониквалъ още въ неговото сърдце“.

Човѣкъ, следователно, не е можелъ да отговоритъ на горнитѣ въпроси другояче, освенъ да признае Нилъ за тайнствено божество. Защото, когато човѣкъ нѣма знания всѣкога си отговаря съ вѣрата.

Ала отговоръ ли е това? Сами отсждете.

На всѣка тайна, която тревожи и вълнува човѣка, може да се отговори и съ знанието, и съ вѣрата. Но тогава двата отговора сж съвсемъ различни.

Знанието всѣкога *унищожява* тайната, защото я *обяснява*.

Отъ единъ коренъ различни плодове.

Азъ нѣмамъ намѣрение да прекежсамъ своя разказъ за древния Египетъ и подъ заглавието „отъ единъ коренъ различни плодове“ не мисля да разказвамъ за знаменититѣ опити на твореца на новитѣ растителни форми — *Лутеръ Бербанкъ*. Резултатитѣ отъ опититѣ на Бербанкъ, разбира се, сж изумителни. Така, той сполучилъ